

Det er efter min Formening udarbejdet med stor Sagkundskab og stor Hensynstagen til alle Sider. Et af de store Goder, Forslaget yder, er Tvangs afløsningen; uden den vilde man neppe kunne opnaa tilfredsstillende Resultater, og selv om de kunde naas, vilde Omkostningerne vistnok blive uforholdsmæssig store. Lovforslagets § 1 er jo meget omfattende, idet ikke alene de tre Tiender ere nævnte, men alt, hvad der er indbefattet under Ordet Tiende, af hvad Navn nævnes kan. Den samme Paragraf indeholder en klar Redegørelse for Afløsningsvilkårene, idet Gennemsnitskapiteltaksten for Aarene 1892—1901 er lagt til Grund for de Ydelser, der skulle multipliceres med 25. Med den Betalingsmaade vilde Tiendejerne neppe med Rette kunne føle sig utilfredse. Det samme gælder ogsaa efter min Formening for Tiendeydernes Vedkommende. At der nu er godt Haab om og gode Udsigter til at faa denne gamle uretfærdige Skat ud af Verden, skyldes i første Række det høje Ministerium, der ikke er vejet tilbage for det ikke ringe Offer, Statskassen skal bringe. Lovforslagets § 2 slaar jo fast, at Statskassen skal udrede $\frac{7}{25}$ af Beløbet. Hvad der ogsaa meget vil fremme Sagen, er, at § 3 er affattet saaledes, at Staten ikke behøver at optage Laan til dens Gennemførelse. Jeg ser ikke saa mørkt paa den som enkelte ærede Talere i Gaar og i Dag. Jeg haaber, det ved forenede Anstrengelser skal lykkes at føre den igennem i denne Samling. Jeg skal villig indrømme, at der bliver en Mellemklasse, godt $\frac{1}{3}$ af Befolkningen, der hidtil ikke har ydet nogen som helst Skat til Kirkerne og deres Bestillingsmænd, og som jo nok i Øjeblikket vil blive — jeg vil kalde det — lidt mellemfornøjede, idet de nu skulle være med til at yde Bidrag til Afløsningen af denne gamle, som jeg kalder det, uretfærdige Skat. Jeg haaber dog, at disse, der i Øjeblikket ere lidt mellemfornøjede, med Tiden ville blive glade tilligemed de glade. Det er jo naturligt, at naar en gammel Uret skal gøres god, saa er der nogle, der maa bringe Ofre. Det er saa meget mere naturligt, som disse Folk aldrig have svaret Skat, hverken til Kirke eller Præst, mens de dog have nydt de Goder af Kirken, som andre

Skatteydere have maattet betale for. Derfor er jeg glad ved, at vi ere komne saa vidt, som vi ere komne, og det er mit Haab, at det Tidspunkt nu er inde, da vi nu kunne finde en Løsning af Spørgsmaalet. Jeg vil derfor slutte med at udtale Ønsket om, at vi ved forenede Bestræbelser fra alle Sider og med god Villie maa virke hen til, at dette Lovforslag, saaledes som det foreligger, bliver ophøjet til Lov.

Justitsministeren (Alberti): Det ærede 2den Medlem for 10de Kreds (Bojsen) besværede sig meget stærkt over, at mange Folkovre i hans Egn ville blive uretfærdigt behandlede ved det foreliggende Lovforslag, fordi de intet Statsbidrag ville faa til deres Tiender, eftersom Yderne selv eje dem. Næst efter at henvise til, hvad jeg allerede i Gaar har haft Lejlighed til at bemærke, at man dog vistnok tør se noget anderledes paa de Ydere, der faktisk, om end ikke formelt, i over 100 Aar ikke have mærket andet til Tiendebyrden, end at der har staaet en Tiendeskate opskreven i deres Skattebog, vil jeg tillade mig at henlede det ærede Medlems Opmærksomhed paa, at i Realiteten vil det vist ikke komme til at dreje sig om saa overmaade meget. Der er ganske vist, som jeg fremhævede i Gaar, mange Steder i Jylland — og for øvrigt ogsaa paa Øerne — hvor Beboerne selv have købt Sognekirken; men ogsaa i saadanne Tilfælde vil Statskassen komme til at give Bidrag til Tiendens Afløsning, idet den skal give et Bidrag i Forhold til, hvad Kirkens Vedligeholdelse andrager; og i saa Henseende vil navnlig, for saa vidt angaar Tiendeydere, der selv have købt deres Kirke, de jyske blive væsentlig bedre stillede end dem paa Øerne. Der findes bagi Anmærkningerne Side 32—33 en Tabel over de forskellige Kirketiender i Danmark. I den ene Rubrik findes opgjort, hvor meget Kirketienderne udgøre for de forskellige Amter, og i den anden, hvor meget Kirkernes aarlige Vedligeholdelse i de samme Amter udgøre i alt. Øernes aarlige Ydelse til Kirketienderne ere 1,008,000 Kr., og til Kirkernes aarlige Vedligeholdelse 275,000 Kr. Der er altsaa Ydelsen 4 Gange saa stor, som Udgiften